

СЕКЦІЯ 4.

ДЕМОГРАФІЧНІ ТА МІГРАЦІЙНІ ПРОБЛЕМИ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНІ ТА МІГРАЦІЙНІ ПРОБЛЕМИ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

Антипова С. А. здобувач вищої освіти групи ТМ 1/1

Миколаївський національний аграрний університет

Демократизація суспільного життя після здобуття незалежності відкрила для громадян значно ширші можливості для виїзду за межі України. Проте набуття права на вільне пересування співпало у часі із глибокими структурними трансформаціями економіки, що супроводжувалися падінням рівня життя населення, зростанням безробіття, неповної зайнятості. В умовах відсутності розвинутих ринків капіталу і споживчих кредитів особи, які прагнули започаткувати власний бізнес, потребували стартового капіталу. На заваді боротьбі з нелегальною міграцією в Україні є відсутність „реєстру іноземців”, яка заважає спрогнозувати міграційний потенціал. Через відсутність такої інформаційної бази загальнодержавного рівня іноземці, що перебувають у межах України, вільно переміщуються з одного регіону в інший. Відповідна служба, що займалася б таким „реєстром”, повинна бути створена безпосередньо при Кабінеті Міністрів України, як це вже зроблено раніше в інших прикордонних державах. Доводиться констатувати, що вітчизняна статистика нелегальної міграції представлена в основному відомостями про кількість офіційно зареєстрованих біженців [1].

У вузькому розумінні під демографічним відтворенням розуміють природне відтворення поколінь, чисельності населення і його статевовікової структури. Саме ці елементи відтворення є необхідною передумовою репродукції соціально-економічних властивостей населення. Нормальний перебіг природного відтворення, в свою чергу, можливий лише в соціально здоровому суспільстві. Протягом останніх років міграція в Україні набула принципово нового характеру та якості, змінилися переваги. У результаті

переходу сільських мешканців до міст, утворилися системи з високою організацією міського народонаселення [2]. Водночас у сільській місцевості в багатьох регіонах розширюються кордони слабо заселених територій, виводяться з господарського обігу значні площі земель. Багаторічний перехід сільської молоді до міст України та за її межі визначив перебудову всіх демографічних структур і процесів у селищі.

Демографічна та міграційна проблематика є затребуваною вітчизняними та закордонними соціологами особливо останніми роками, оскільки спостерігається значне збільшення міграційних процесів. Демографічні процеси характеризують динаміку змін у соціально-демографічній структурі суспільства, зокрема у статусних групах. Не тільки міграція, але й вкрай незадовільна екологічна ситуація значно погіршує демографічну, а відтак і соціальну ситуацію в регіонах України [3]. Процеси міграції є актуальною проблемою для більшості країн, як у контексті неконтрольованості масштабів, так і в контексті впливу на соціально-економічні процеси. Цей напрям притаманний Україні і підкреслюються здебільшого в міграції більш активного прошарку населення. Безумовно, процеси міграції спинити неможливо, проте можна їх скорегувати.

Демографічна парадигма міграцій та міграційної політики займає значно менше місця у дослідженнях сучасних вчених. Більше того, вони змушені будуватися з врахуванням етнокультурних аспектів життя мігрантів, їх економічної активності й демографічної поведінки. Нині Україна перебуває в процесі трансформації власних причиннонаслідкових взаємодій з явищами глобалізації, євроінтеграції, пошуку нової моделі соціально-економічного й демографічного розвитку [4]. На жаль, тривала соціально-трудова міграція – це щораз більші ризики втрат людського капіталу. Просторове переміщення населення виступає одним з головних способів врівноваження демографічної та економічної системи різних регіонів та країн. Без міграції унеможлиблюється розвиток економіки у розвинених країнах.

Моніторинг демографічних і міграційних процесів має визначити закономірності і будуватись таким чином, щоб відобразити основні особливості відповідних процесів на усій території України. Необхідно змінити нинішню демографічну тенденцію. По-перше, необхідно створити ефективні робочі місця у нашій країні для розширення можливостей самозабезпечення людей за рахунок найманої праці. По-друге, розвивати всю інфраструктуру, необхідну людині для гідного життя і народження нащадків. Ця проблема може бути вирішена тільки комплексними дослідженнями задля визначення пріоритетів розподілу державних коштів.

Список використаних джерел

1. Управління трудовим потенціалом : навч. посіб. — К.: КНЕУ Васильченко В. С., Гриненко А. М., Грішнова О. А., Керб Л. П. , 2005. — 403 с.
2. Демографічна ситуація та соціальний захист [Інформаційний ресурс] / Соціально-демографічне становище міста Кривого Рогу на січень 2017 року / Бізнес інкубатор. — Режим доступу: <https://bi.krmisto.gov.ua/tpnews2/detail/id/41.html> 15.10.2018];
3. Демографічне відтворення в умовах формування та розвитку територіальних міграційних систем Бараняк І. 2020р. с. 7
4. Соціально-демографічні та міграційні процеси. Електронний ресурс: <https://buklib.net/books/28724/>

Керівник : Табацкова Г. В., канд. економ. наук, в.о. доцента кафедри економіки підприємств